

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького
Освітня програма	21149 Екологія
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	101 Екологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	21149
Назва ОП	Екологія
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	101 Екологія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Чемерис Інґріда Альґімантівна, Мандебур Анастасія Юріївна, Коцюба Ірина Григорівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	-
Дати візиту до ЗВО	12.10.2021 р. – 14.10.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://lvet.edu.ua/images/step/2021/10/07/VS%20Ekologija.pdf>

Програма візиту експертної групи https://lvet.edu.ua/images/step/2021/10/09/prohrama_roboty_ecologia.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітня програма «Екологія» магістерського рівня, яка реалізовується в Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького відповідає критеріям акредитації. Наявні зауваження не носять системного характеру. Освітня програма відповідає потребам усіх стейкхолдерів. Освітній процес відбувається в повному обсязі згідно законодавства щодо вищої освіти («живий» освітній процес). ОП узгоджується з місією та стратегією ЗВО. Врахована можливість формування індивідуальних траєкторій навчання здобувачів освіти, зокрема, через процедуру вибору дисциплін. ЗВО акцентує увагу на поєднанні навчання і досліджень. ЗВО впроваджує новітні прогресивні технології навчання та дієві механізми запобігання академічній недоброочесності, а також сприяє підвищенню професійної майстерності науково-педагогічних працівників. Матеріально-технічне забезпечення повністю відповідає сучасним вимогам та розвивається за рахунок європейських коштів. ОП активно співпрацює з роботодавцями та випускниками. Значна увага приділяється освітньому середовищу та освітній, науковій, організаційній, соціальній, консультативній та інформаційній підтримці здобувачів освіти, а також матеріальним ресурсам; за Критеріями 5 та 8 була встановлена повна відповідність. Недоліки стосовно структури та змісту ОП, що частково пов'язані з технічними помилками, потребують розгляду та оперативного втручання та мають бути усунуті в найближчий час. Рекомендується звернути увагу на продовження роботи щодо покращення відповідності академічної та/або професійної кваліфікації викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, освітнім компонентам ОП. На нашу думку, ЗВО, в цілому, здатний забезпечити сталість у реалізації ОП.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Освітня програма «Екологія» магістерського рівня, яка реалізовується в Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького відповідає критеріям акредитації. Наявні зауваження не носять системного характеру. Освітня програма відповідає потребам усіх стейкхолдерів. Освітній процес відбувається в повному обсязі згідно законодавства щодо вищої освіти («живий» освітній процес). ОП узгоджується з місією та стратегією ЗВО. Врахована можливість формування індивідуальних траєкторій навчання здобувачів освіти, зокрема, через процедуру вибору дисциплін. ЗВО акцентує увагу на поєднанні навчання і досліджень. ЗВО впроваджує новітні прогресивні технології навчання та дієві механізми запобігання академічній недоброочесності, а також сприяє підвищенню професійної майстерності науково-педагогічних працівників. Матеріально-технічне забезпечення повністю відповідає сучасним вимогам та розвивається за рахунок європейських коштів. ОП активно співпрацює з роботодавцями та випускниками. Значна увага приділяється освітньому середовищу та освітній, науковій, організаційній, соціальній, консультативній та інформаційній підтримці здобувачів освіти, а також матеріальним ресурсам; за Критеріями 5 та 8 була встановлена повна відповідність. Недоліки стосовно структури та змісту ОП, що частково пов'язані з технічними помилками, потребують розгляду та оперативного втручання та мають бути усунуті в найближчий час. Рекомендується звернути увагу на продовження роботи щодо покращення відповідності академічної та/або професійної кваліфікації викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, освітнім компонентам ОП. На нашу думку, ЗВО, в цілому, здатний забезпечити сталість у реалізації ОП.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Продовжити вдосконалення освітньої програми, з огляду на формування індивідуальної освітньої траєкторії, шляхом збільшення кількості аудиторних годин викладання дисциплін студентів; в частині посилення освітніх компонентів екологічної складової професійного спрямування; в частині розширення обсягу та видів практик з метою формування та покращення професійної траєкторії здобувачів шляхом введення наукової чи науково-виробничої практики. Сприяти залученню більшої кількості студентів до наукової роботи, академічної мобільності, а також додатковому розвитку у студентів соціальних навичок (soft skills). Позитивно в цілому оцінюючи виконання критеріїв, експертна комісія вважає за необхідне надати деякі рекомендації щодо покращення ОП: 1. Як варіант, додатково включити до блоку вільного вибору екологічно освітні компоненти професійного спрямування та залучити до їх викладання роботодавців, з якими кафедра активно співпрацює. 2. Рекомендується продовжити практику своєчасного оприлюднення та оновлення інформації на офіційному сайті університету та випускової кафедри. 3. Переглядати ОП з застосування закордонних практик та практик українських ЗВО. 4. Ввести науково-виробничу практику, збільшити практичну підготовку як в аудиторній роботі (проведення тренінгів, майстер-класів), так і позааудиторній (збільшення кількості виїзних занять). 5. У нормативних документах чітко зазначити співвідношення часу на самостійну роботу від загального обсягу навчального часу на другому (магістерському) рівні та дотримуватися вимоги у навчальних планах.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Цілями ОП Екологія є підготовка висококваліфікованих і професійних екологів, здатних вирішувати наукові задачі та питання щодо зменшення рівня антропогенного впливу на природне середовище, розробки ефективних природоохоронних заходів, проведення природоохоронної та просвітницької діяльності, а також розв'язувати практичні завдання у галузі екології та охорони навколишнього середовища, що співпадає з місією університету – створення та надання освітніх та наукових послуг для нинішнього та майбутніх поколінь на засадах прийнятності традицій та інновацій задля забезпечення поступального розвитку України, яку визначено у Стратегії розвитку ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького на 2021-2030 рр. <http://surl.li/ahfyf>. Завданнями є набуття компетентності, що забезпечать самостійну практичну діяльність, широкі знання в галузі екології та охорони довкілля, спеціальні вміння та навички інноваційного характеру, застосування їх на практиці, продукування нових знань та пошук рішень для розв'язання прикладних професійних завдань, що відповідає стратегічним напрямкам роботи університету, і визначено Стратегією розвитку ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького на 2021-2030 рр. – визнання суспільством провідної ролі Університету як продуцента інтелектуальних ресурсів, здатних вирішувати державні, європейські та світові проблеми. Унікальність ОП Екологія зумовлена особливостями геосоціосистем Західного регіону України. Адже на цій території спостерігається надмірне антропогенне навантаження, яке спричинене різними галузями промисловості. Водночас, цей регіон характеризується великою кількістю природно-заповідних територій та рекреаційних ресурсів, які потребують особливого збереження та відтворення. Тому підготовка здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти полягає у формуванні компетентностей щодо забезпечення сталого розвитку регіону, впровадження новітніх екобіотехнологій для діагностики забруднень довкілля, використання перспективних засобів утилізації промислових відходів, збереженні біорізноманіття та вирішенні проблем раціонального природокористування (підтверджується інтерв'ю з гарантом ОП, викладацьким складом, роботодавцями).

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

З метою виконання цілей і ПРН було забезпечено залучення стейкхолдерів та було враховано фокус ОП. До складу розробників оновленої ОП та навчально-методичної комісії спеціальності 101 Екологія включено Білоногоу В.М., к.б.н., старшого наукового співробітника Інституту екології Карпат та здобувача вищої освіти Войцехівську А.М., які у інтерв'ю підтвердили неформальний характер участі у розробці ОП. Всі програмні компетентності та ПРН співпадають із визначеними у Стандарті вищої освіти України другого (магістерського) рівня спеціальності 101 – «Екологія». Розвиток ОП відповідає її меті - підготовці висококваліфікованих і професійних екологів, здатних вирішувати наукові задачі та питання щодо зменшення рівня антропогенного впливу на природне середовище, розробки ефективних природоохоронних заходів, проведення природоохоронної та просвітницької діяльності, а також розв'язувати практичні завдання у галузі екології та охорони навколишнього середовища. Зокрема, для виконання мети, забезпечення ЗК01, ФК01, ФК05, ФК07 та ПРН01, ПРН02, ПРН10, ПРН13 при формуванні ОП на 2021 рік було враховано пропозицію здобувачів щодо включення дисципліни «Екобіотехнологія виробництва» (Протокол засідання навчально-методичної комісії спеціальності 101 № 5 від 27.11.2020 <http://surl.li/ahgqn> та інтерв'ю з роботодавцями). З метою формування практичних компетентцій та забезпечення ПРН10-ПРН13, ПРН15, ПРН16, ПРН19 враховано пропозицію здобувачів щодо збільшення кількості кредитів на переддипломну практику з 4-х до 6-ти, розширення переліку баз практики (Протоколи засідань навчально-методичної комісії спеціальності 101 Екологія №3 від 23.06.2020 <http://surl.li/akpwn> №5 від 27.11.2020 <http://surl.li/ahgqn> та інтерв'ю з роботодавцями). За пропозицією директора Яворівського НПП Біляка М.В. було введено до складу обов'язкових ОК навчальну дисципліну «Збереження та відтворення біологічного різноманіття» (Протокол засідання навчально-методичної комісії спеціальності 101 Екологія №5 від 27.11.2020 <http://surl.li/ahgqn>, рецензія на ОП <http://surl.li/ahfzx> та інтерв'ю з роботодавцями). Відгуки-рецензії зовнішніх стейкхолдерів представлено на веб-сайті університету в розділі «Освітні програми» <http://surl.li/ahgmx>. Для врахування позицій та потреб стейкхолдерів проєкт ОП розміщується у веб-каталозі освітніх програм <http://surl.li/ahfze>. Університетом проводиться анкетування випускників <http://surl.li/akpxo> та роботодавців <http://surl.li/akpxr>. Анкети представлено в розділі «Випускники» - «Опитування». Анкети для здобувачів представлено на сайті університету в розділі «Якість освіти» - «Моніторинг якості освіти» <http://surl.li/ahfzg>. Анкетування здобувачів за ОП проводиться двічі на рік (підтверджено на зустрічі студентів). Звіти за результатами опитування представлено на сайті <http://surl.li/ahfyw> та обговорено (Протоколи засідань навчально-методичної комісії спеціальності 101 Екологія №3 від 23.06.2020 <http://surl.li/akpwn>, №5 від 27.11.2020 <http://surl.li/ahgqn>).

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Встановлено, що цілі ОП та ПРН визначаються з урахуванням тенденцій розвитку: а) спеціальності: зміни екологічного законодавства знайшли відображення у виключенні ОК «Екологічна експертиза» та включенні ОК «Оцінка впливу на довкілля», доповнення ОП освітніми компонентами, спрямованими на засвоєння засад збереження біорізноманіття та сталого розвитку відповідно вимог національного законодавства та міжнародних зобов'язань України у сфері екології та охорони довкілля «Збереження та відтворення біорізноманіття», «Стратегії сталого розвитку». Врахування тенденцій розвитку спеціальності знайшло відображення у змістовному оновленні ОК «Рекреаційні ресурси», «Оцінка впливу на довкілля», «Екологічний менеджмент та аудит». В подальшому планується оновлення ще ряду ОК (підтверджено на зустрічі з викладацьким складом та аналізі РП дисциплін); б) ринку праці: аналіз звіту про СО, інтерв'ю роботодавців, гаранта та випускників показали, що основним місцем працевлаштування є виконавчі органи влади, місцеве самоврядування та ряд підприємств. Тому в ОП враховано потреби роботодавців, що виражено у збільшенні кількості кредитів на практичну підготовку, місцях проведення виробничої практики, залучення здобувачів вищої освіти до практичної діяльності в рамках участі в громадських акціях. в) врахування галузевого та регіонального контексту підтверджується місцями виробничих практик <http://surl.li/afptw> і полягає у тому, що при роботі за ОП враховується особливість регіону – поєднання значного антропогенного навантаження та рекреаційного і природно-заповідного фокусу регіону, що враховано в ОК2, ОК3, ОК4, ОК5, ОК9, ОК13. г) досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм: в цілому перелік ОК співпадає з аналогічними ОП в інших вітчизняних університетах, проте відмінності представлені як у списку вибіркового компонентів, так і деяких обов'язкових, таких як ОК4, ОК5, ОК9, що пояснюється врахуванням регіонального контексту (підтверджено на зустрічі з гарантом та роботодавцями). У відомостях про самооцінювання вказано, що було враховано досвід Національного університету біоресурсів і природокористування України, Львівського національного аграрного університету, Білоцерківського національного аграрного університету, Національного університету «Львівська політехніка», Національного лісотехнічного університету України та Пряшівського університету (Словацька Республіка), Люблінського природничого університету, Вроцлавського природничого університету. Іноземний досвід, який був запозичений під час стажування викладачів: у Люблінському природничому університеті, Жешувській Політехніці <http://surl.li/afcof> було використано викладачами при оновленні освітніх компонентів ОК9 (викладач Калін Б.М.) та ОК7 (викладач Мацуська О.В.), що було підтверджено на зустрічі з викладацьким складом. Отже, було встановлено, що ЗВО враховує тенденції розвитку ринку праці, регіональний контекст та досвід аналогічних вітчизняних та іноземних ОП.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Аналіз ОП (затверджена рішенням Вченої Ради ЛНУВМта БТ імені С.З. Гжицького Протокол № 1 від 23.12.2020, введена в дію з 01.09.2021) та ОП показав (затверджена рішенням Вченої Ради ЛНУВМта БТ імені С.З. Гжицького Протокол № 4 від 27.08.2020, введена в дію з 01.09.2020), що освітня програма сформована з урахуванням вимог Стандарту вищої освіти для другого (магістерського) рівня, затвердженого Наказом МОНУ від 04.10.2018 р. № 1066, містить загальні та фахові компетентності, ПРН, форму атестації здобувачів. Матриця відповідності ПРН та компетентностей відображає усі компетенції, які передбачено Стандартом. ПРН за розробленою ОП повністю відповідають вимогам, наведеним у Стандарті ВО. Розробниками ОП включено до програми обов'язкові ОК, які дозволяють досягти результатів навчання (ПРН 01-20), визначених Стандартом. Всі результати навчання забезпечено обов'язковими освітніми компонентами ОП. Кожен ОК забезпечує формування мінімум дві загальних та/або фахових компетентностей та включає ПРН, що передбачені чинним Стандартом. В ОП дотримано вимоги Стандарту щодо обсягу кредитів (90 кредитів ЄКТС). Встановлено відповідність заявлених ПРН методам, формам організації навчального процесу та змісту освітніх компонентів, окрім часткової реалізації ПРН06

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильні сторони: 1. Мета і завдання освітньої програми відповідають місії та стратегії університету. 2. Програма має свій фокус, який визначається орієнтацією на особливості регіону – поєднання інтенсивного антропогенного навантаження з рекреаційними та природно-заповідними функціями. 3. При формуванні ОП враховано тенденції розвитку спеціальності, ринку праці, які підвищують конкурентоздатність випускників програми. 4. Врахування галузевого та регіонального контексту, що виявляється у введенні вибіркового освітніх компонентів, підсиленні практичної складової, участі викладачів та студентів у громадській діяльності. Враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм. Позитивні практики: 1. Залучення стейкхолдерів до формування ОП, до складу розробників якої входять представники роботодавців та здобувачів вищої освіти. 2. Активна міжнародна та внутрішня академічна мобільність науково-педагогічних працівників, що дозволяє використовувати в ОП вітчизняний та іноземний досвід.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабкі сторони та недоліки: При перегляді ОП, яка діяла у 2020 році було замінено ОК04 «Інформаційні технології» на «Збереження та відтворення біорізноманіття», що, на думку ЕГ, дозволяє частково досягти ПРНО6. Рекомендації: Скорегувати ОК, їх окремі модулі з метою повного досягнення всіх передбачених освітньою програмою програмних результатів навчання.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП має чіткі цілі, що корелюються з місією та стратегією університету; складена у відповідності до СВО за даною спеціальністю, що підтверджене відповідними документами та спілкуванням у фокус-групах. Освітня програма має низку сильних сторін. ОП систематично переглядається із залученням стейкхолдерів освітнього процесу, враховує інтереси зацікавлених сторін, тенденції розвитку ринку праці, спеціальності, галузевий та регіональний контекст, досвід вітчизняних та міжнародних ЗВО. Виявлені певні недоліки, що часткової реалізації програмних результатів навчання (ПРНО6), можуть бути враховані при перегляді ОП та усунені в короткі строки з огляду на те, що ОП оновлюється один раз на рік із залученням стейкхолдерів. ОП загалом відповідає критерію 1, а вказані недоліки не є суттєвими. ЕГ вважає що за даним критерієм доцільно виставити рівень відповідності «В» та виявлена слаба сторона не є суттєвою.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг освітньої програми «Екологія» відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження, а саме вимогам статті 5 Закону України «Про вищу освіту» і Стандарту вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти і становить 90 кредитів ЄКТС. Загальний обсяг обов'язкових компонентів складає 64 кредити ЄКТС (71,1 % від загального обсягу ОП у кредитах ЄКТС), а обсяг вибіркових компонентів – 26 кредитів ЄКТС (28,9 % від загального обсягу ОП у кредитах ЄКТС).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОП 2021 <http://surl.li/ahgwy> та ОП 2020 <http://surl.li/ahgwv> містяться на сайті університету. Зміст ОП має чітку структуру. ОП містить обов'язкові та вибіркові освітні компоненти обсягом 90 кредитів. Всі ПРН досягаються обов'язковими ОК, що відображено у матриці відповідності. В ОП подано загальну інформацію, вказано мету, основні характеристики ОП, придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання, викладання та оцінювання, програмні компетентності та ПРН, ресурсне забезпечення реалізації програми, перелік ОК, структурно-логічну схему, форми атестації. В таблицях 1 і 2 представлено «Матрицю відповідності програмних компетентностей компонентам ОП» та «Матрицю забезпечення ПРН відповідними компонентами ОП». ОК в освітній програмі не поділено на змістовні блоки циклів загальної та професійної підготовки. Недоліком є відсутність вимог до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, що визначається Методичними рекомендаціями щодо розроблення стандартів вищої освіти, Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 № 600. Зі слів завідувача відділу забезпечення якості освіти та акредитації в університеті є сертифікована система якості освіти, тому цей розділ не передбачено в ОП <http://surl.li/akofg>. В ОП 2021 порівняно з ОП 2020 замінено ОК 4 Інформаційні технології на Збереження та відтворення біорізноманіття та ОК 5 Теорія еколого-економічного аналізу на Екобіотехнологію виробництва. Такі зміни аргументовано врахуванням галузевого та регіонального контекстів. Відповідно, на нашу думку, досягнення ПРНО6 є частковим, оскільки лише модуль ОК3 Моделювання, управління і прогнозування стану водних екологічних систем мегаполісу відповідає змісту програмного результату. Інші ОК – 11 та 13 згідно зі змістом робочих програм не забезпечують досягнення ПРНО6. У ОК4 Модуль Головні загрози біорізноманіттю частково відповідає ПРН13. Аналіз робочої програми ОК1 показав, що сумнівним є

досягнення ПРН17, ЗК, ФК та ПРН не співпадають у РП ОК2 з сайту <http://surl.li/agwti> та РП з Інформації про обов'язкові ОК. Також ПРН, ЗК та ФК у РП ОК8 не співпадають з визначеними в ОП в таблицях 1 і 2.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

За Стандартом вищої освіти об'єктом предметної області є структура та функціональні компоненти екосистем різного рівня походження, антропогенний вплив на довкілля та оптимізація природокористування, що відображено у аналізованій ОП. Освітні компоненти відображають аспекти досліджень в екології, розкривають питання охорони навколишнього середовища, розробки природоохоронних заходів, ведення природоохоронної та просвітницької діяльності. Теоретичний зміст предметної області ОПП – використання понять, концепцій, принципів природничих наук і сучасної екології для охорони навколишнього середовища, збалансованого природокористування та сталого розвитку, розкривається такими ОК2, ОК7, ОК11. ОК13 та ОК9 розглядають питання збалансованого природокористування, ОК10 надає знання, уміння та навички щодо оптимізації природокористування. Освітні компоненти та переддипломна практика враховують галузевий та регіональний контексти, орієнтовані на подальшу професійну та наукову кар'єру здобувача. Стандартом передбачено оволодіння сучасними методами та технологіями, що забезпечують ОК2, ОК6, ОК7, ОК10, ОК13. Освітній процес забезпечує лабораторне обладнання https://drive.google.com/file/d/1Y5t5HkfjYR_MLsUYfgvN4oyNXF9urfVz/view, інформаційне і програмне забезпечення, комп'ютерний клас з виходом в Інтернет, Віртуальне навчальне середовище <http://moodle.lvet.edu.ua/moodle/course/index.php?categoryid=38>, доступ до баз даних Web of Science, Scopus <http://surl.li/akkou>, Bentham science <http://books.lvet.edu.ua/>

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Формування індивідуальної освітньої траєкторії нормується Положенням про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін у ЛНУВМтаБТ імені С.З. Гжицького <http://surl.li/agzkj>. Вибіркові ОК формуються у Каталог вибірових дисциплін за ОП, який розміщується на веб-сайті Університету <http://surl.li/akkpw>. Загальний обсяг вибірових ОК у ОП та НП (28,9%) відповідає Закону України «Про вищу освіту» та вимогам Стандарту вищої освіти України. Інформування здобувачів про вибіркові ОК здійснюється так: здобувачі знайомляться з Каталогом вибірових дисциплін на сайті. Деканат спільно з НПП кафедри до 24.02 ознайомлює здобувачів з переліком та анотаціями вибірових ОК, інформує про формування груп для вивчення вибірових ОК. До 10.03 здобувачі подають письмові заяви на ім'я декана. Обрані ОК вносяться в індивідуальний навчальний план та є обов'язковими для вивчення. Деканат формує наказ зі створення груп для вивчення вибірових ОК. Деканати уточнюють склад груп впродовж 1-2-го тижнів навчання. Студент має можливість обрати дисципліни з інших ОП з дотриманням кредитності (п 1.6 Положення про порядок реалізації...). Каталог вибірових дисциплін щорічно рекомендується кафедрами, методичною комісією спеціальності, навчально-методичною радою факультету та затверджується вченою радою факультету. Згідно з ОП, у 2-ому семестрі передбачено вибір двох дисциплін, а у третьому – п'яти. У Каталогі на 2021-2022 н.р. слід здійснити вибір на 2-гий семестр з 9-ти ОК (з них ОК Екологічна стандартизація і сертифікація повторюється двічі), а на 3-ій – з 18-ти ОК. В каталозі ОК не розділені на цикл загальної та цикл професійної підготовки. Наявність такого поділу, на думку ЕГ, дозволить здобувачам більш раціонально підійти до вибору дисциплін. Опитування студентів та представників студсамоврядування підтвердило, що дисципліни є вибіровими з точки зору здобувача вищої освіти. Процедура вибору (ознайомлення, реєстрація на дисципліни, корегування груп) є зрозумілою для студентів. Інформація про формування індивідуальної освітньої траєкторії відображена в Індивідуальному навчальному плані студентів, який включає всі обов'язкові навчальні дисципліни і дисципліни вільного вибору, перелік і послідовність вивчення ОК і проходження практик, обсяг навчального навантаження, види підсумкового контролю <http://surl.li/akrbj>. Індивідуальний навчальний план формується особисто кожним здобувачем вищої освіти та затверджується деканом факультету. Опитування студентів показало, що чинний перелік вибірових дисциплін та процедура вибору їх задовольняє. Також здобувачі обирають тему курсових робіт, кваліфікаційних робіт, бази практики із варіантів, запропонованих університетом або здобувачами, з якими укладаються відповідні угоди. Індивідуальна освітня траєкторія також визначається напрямком наукових досліджень студента, орієнтацією на майбутнє місце роботи. Водночас, закладом обмежується мінімальна кількість студентів у групі за вибором.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка здійснюється згідно з Положенням про практичну підготовку здобувачів вищої освіти у ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького <http://surl.li/ahgby>. Для координації практичної підготовки у закладі працює підрозділ навчальної і виробничої практики та сприяння працевлаштуванню випускників <http://surl.li/akrbs>. Для формування практичних компетенцій в ОП 2020 року передбачено переддипломну практику обсягом 4 кредити. В ОП 2021 року за пропозицією здобувачів вищої освіти збільшено кількість кредитів до 6, що підтверджує цілі освітньої програми – розвиток та формування фахових компетентностей із широким спектром знань у галузі

екології для потреб науково-дослідних установ, природоохоронних організацій, адміністрацій на рівні місцевого самоврядування чи неурядових екологічних організацій. Практики включено до ОП як ОК. Методичні матеріали до практики є на сайті університету <http://surl.li/akktk>. Для проведення практики здобувачів вищої освіти наявні 14 договорів про співпрацю та проведення практики, які представлено на сайті університету <http://surl.li/afptw>. Також студенти набувають практичних компетенцій під час практичних занять та виконання кваліфікаційної роботи. Проведення занять стейкхолдерами також сприяє формуванню практичних вмінь: за участю директора департаменту екології та природних ресурсів ЛОДА Гречаника Р.М. <http://surl.li/ahgan>, директорки департаменту агропромислового розвитку Шопської Ю.К. <http://surl.li/ahgas>, професора НУ «Львівська політехніка», завідувача кафедри екології та збалансованого природокористування, д.т.н. Мальованого М.С. <http://surl.li/afpww>, деканеси природоохоронного факультету, д.т.н. ОДЕУ Чугай А.В. <http://surl.li/afpwn> та завідувача кафедри екології НЛУ України, д.с.-г.н., професора Копія Л.І. <http://surl.li/afpwy>. На зустрічі зі здобувачами вищої освіти було відмічено, що практичних компетентностей вони набувають під час екскурсій на підприємства та організації. Інтерв'ю здобувачів вищої освіти, а також представників роботодавців та випускників показало, що є необхідність у збільшенні практичної підготовки як в аудиторній роботі (проведення тренінгів, майстер-класів), так і позааудиторній (збільшення кількості виїзних занять). Згідно з результатами опитування задоволені організацією виробничої практики 92,8% здобувачів <http://surl.li/ahfyw>. Водночас опитування 2019-2020 н.р. показало, що студенти рекомендують розширити перелік баз практик та збільшити кількість кредитів на практичну підготовку, що було враховано в ОП 2021. Хоча назва практики на другому (магістерському) рівні вищої освіти згідно Положенням про практичну підготовку здобувачів вищої освіти у ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького <http://surl.li/ahgby> передбачена як переддипломна (магістерська, дослідницька) ЕГ вважає, що необхідна науково-виробнича практика, яка буде відображати наукову складову підготовки магістра.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ОП включає низку ОК, що дозволяють отримати програмні компетентності, що можна віднести до soft skills. Це ОК1, ОК2, ОК10. Ці ОК забезпечують отримання додаткових універсальних компетентностей, що не залежать від предметної області, але важливі для успішної подальшої професійної та соціальної діяльності здобувача в різних галузях. Зокрема, цілеспрямованість та наполегливість при виконанні практичних, індивідуальних завдань, здатність до самостійної роботи (усі компоненти), проявляти ініціативу та критичне мислення забезпечують ОК3, ОК7, ОК9, ОК11, здатність до командної роботи – ОК2, ОК4, ОК5, участь у діловій грі та опрацювання ситуаційних кейсів ОК10. Формуванню м'яких навичок в межах ОП сприяють методи навчання – презентації, робота в команді, а також участь здобувачів у громадських заходах, наукових конференціях та семінарах <http://surl.li/ahgcg>. Під час зустрічі з адміністрацією закладу було відмічено, що м'які навички формуються під час роботи студентів у органах студентського самоврядування, профкомі та профорієнтаційної роботи в регіонах. Зокрема, студентка Войцехівська Анастасія, яка є у складі розробників ОП, проводить активну роботу серед здобувачів вищої освіти, координуючи комунікацію між студентами та викладачами і деканатом, що підтверджено на зустрічі зі здобувачами вищої освіти, а студентка Солтис Вікторія є представником профкому студентів та аспірантів від ОП. Набуттю соціальних навичок здобувачами вищої освіти щодо загальних принципів, норм і правил поведінки сприяє прийнятий Кодекс корпоративної культури учасників освітнього процесу у Львівському національному університеті ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького <http://surl.li/afnfx>. Участь студентів у роботі наукового гуртка <http://surl.li/aernj> також сприяє розвитку м'яких навичок, таких як здатність працювати в команді, креативність, розвиток абстрактного мислення, критичності та самокритичності, лідерства, оскільки за результатами роботи у наукових гуртках студенти беруть участь у наукових конференціях (у 2020-2021 н.р. – 13 публікацій). Також, у 2020-2021 н.р. 4 роботи студентів взяли участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт Формуванню soft skills сприяє участь у громадських акціях «Чисті береги», «Збери батарейки», що було підтверджено опитуванням студентського самоврядування та соціальними мережами <https://www.instagram.com/profkom.vet/>. Отже, соціальні навички формуються під час опанування ОК, участі у заходах студентського самоврядування, участі у громадських заходах, участі у наукових конференціях, конкурсах студентських наукових робіт та роботі наукового гуртка.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз ОП та НП на 2021-2022 н.р. <http://surl.li/akmmo> показав, що обсяг ОП та окремих ОК дозволяють досягти цілей і ПРН. Загальний бюджет навчального часу 90 кредитів ЄКТС (2700 год.), з яких обсяг аудиторних 632 год. (23,4%), з них 248 год. лекції і 384 год. практичні і лабораторні заняття. Обсяг самостійної роботи здобувача складає 2058 год. (76,2%). НП на 2020-2021 н.р. <http://surl.li/akmnk> передбачено за період навчання 90 кредитів ЄКТС (2700 год.), з яких обсяг аудиторних 674 год. (25,0%), з них 252 год. лекції і 422 год. практичні і лабораторні заняття. Обсяг самостійної роботи здобувача 2026 год (75,0%). Тимчасовим положенням про організацію освітнього процесу

<http://surl.li/aerpf> визначено, що кількість годин аудиторних занять в 1 кредиті ЄКТС (денна форма навчання) для ОКР Бакалавр може становити від 50% до 33% залежно від циклу дисциплін і відмічено, що форми й обсяги самостійної роботи регламентуються Положенням про самостійну роботу студентів в Університеті (https://lvet.edu.ua/images/doc/NormativniDocumentu/Polozhennya_pro_samostiynu_robotu_studentiv.pdf). Тобто для магістрів чітко не вказано обсяг часу, відведеного на самостійну роботу. У відомостях про СО та в Положенні про самостійну роботу студентів п.1.3 вказано, що при формуванні НП для денної форми навчання обов'язковою умовою є дотримання обсягу самостійної роботи від 1/3 до 2/3 від її загального обсягу. Аналіз НП показав, що ця вимога дотримана не для всіх ОК. Зокрема, для ОК1, ОК3 перевищення 2/3 часу на самостійну роботу складає 8 годин, ОК4, ОК9 – 15 годин, ОК10 – 9 годин, ОК13 – 12 годин. Зі слів керівника навчально-методичного відділу в університеті є Проект Положення про організацію освітнього процесу <http://surl.li/akmtc>, яким передбачено, що обсяг аудиторного навантаження повинен бути не більше 1/3 (лист МОНУ 1/9-119 від 26.02.2010 року Про Методичні рекомендації щодо запровадження Європейської кредитно-трансферної системи та її ключових документів у вищих навчальних закладах, п.9, в якому зазначено, що «Максимальна кількість контактних годин на один кредит становить: для студентів освітньо-кваліфікаційних рівнів...магістра - 10 годин), тому у Проекті положення визначено таке збільшення обсягу годин для самостійного вивчення ОК. Але аналіз Проекту не дозволив виявити вищевказане. Максимальне тижневе аудиторне навантаження не перевищує 18 годин. Питання для самостійного опрацювання в РП <http://surl.li/ahwbo> подано в розділі 3.4 «Самостійна робота». Результати самостійної роботи контролюються викладачами на поточному та підсумковому контролі (підтверджено на зустрічах з викладацьким складом та здобувачами). Впроваджене Віртуальне навчальне середовище <http://surl.li/akmjh> за допомогою платформи Moodle дозволяє здобувачам ОП самостійно опрацювати ОК. За результатами анкетування здобувачів у 2020-2021 н.р. <http://surl.li/ahfyw> з'ясовано, що задоволені організацією самостійної роботи на 5 балів 84,2%, а на 4 бали 16,8%.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти не проводиться, хоча в перспективах розвитку ОП відмічено розвиток підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти, яка передбачає здобуття освіти шляхом поєднання навчання студентів у ЗВО з навчанням на робочих місцях. Зустріч зі здобувачами вищої освіти підтвердила позитивність сприйняття дуальної форми освіти

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Сильні сторони: Встановлено, що обсяг ОП та окремих ОК, структура та зміст ОП відповідають предметній області спеціальності 101 «Екологія» та вимогам Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 101 «Екологія» для другого рівня вищої освіти. Структура ОП дозволяє формувати індивідуальну освітню траєкторію, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти 28,9 % навчальних дисциплін. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок шляхом опанування ОК. Позитивні практики: 1. Формування м'яких навичок шляхом участі здобувачів вищої освіти у заходах студентського самоврядування, роботі профкому студентів та аспірантів, профорієнтаційній роботі, участі у громадських заходах, участі у наукових конференціях, конкурсах студентських наукових робіт та роботі наукового гуртка. 2. Індивідуальна освітня траєкторія формується шляхом вибору дисциплін, які є вибірковими з точки зору здобувачів освіти, процедура вибору розроблена та дотримується, є зрозумілою для студентів. 3. Впроваджене Віртуальне навчальне середовище за допомогою платформи Moodle дозволяє здобувачам ОП самостійно опрацювати ОК. 4. Наявна достатня кількість різноманітних баз практики, що враховують регіональний та галузевий контексти і дають можливість формувати практичні компетенції.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони та недоліки: 1. Відсутність в ОП вимог до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. 2. Деякі освітні компоненти (ОК1, ОК3, ОК4, ОК11, ОК13) частково забезпечують досягнення заявлених ПРН. 3. Наявність переддипломної практики, яка не повністю враховує наукову складову підготовки здобувача. 4. Нечіткість вимог у нормативних документах університету щодо співвідношення часу на самостійну роботу від загального обсягу навчального часу. Рекомендації: 1. Привести структуру ОП у відповідність до нормативних документів. 2. Забезпечити чітку відповідність ОК визначеним у стандарті вищої освіти України для другого (магістерського) рівня за спеціальністю 101 програмним результатам навчання. 3. Поділити освітні компоненти у навчальному плані та Каталозі вибіркових дисциплін на цикли загальної та професійної підготовки. 4. Вести науково-виробничу практику, збільшити практичну підготовку як в аудиторній роботі (проведення тренінгів, майстер-класів), так і позааудиторній (збільшення кількості виїзних занять). 5. У нормативних документах чітко зазначити співвідношення часу на самостійну роботу від загального обсягу навчального часу на другому (магістерському) рівні та дотримуватися вимоги у навчальних планах.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Структура і зміст ОП відповідають вимогам підкритеріїв 2.1, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.9. За під критеріями 2.2 та 2.8 визначено певні недоліки, пов'язані з частково невідповідністю окремих ОК певним ПРН та нечіткістю вимог у нормативних документах університету щодо часу на самостійну роботу здобувачів від загального обсягу навчального часу. ОП відповідає нормативним показникам обсягу (у рамках ЄКТС) та спрямована на формування сучасних компетентностей, необхідних у практичній діяльності в сфері екології. Студенти мають можливість обирати дисципліни (формувані власну траєкторію навчання). Зміст ОП має чітку структуру та відповідає предметній області спеціальності. Обсяг ОП та окремих освітніх компонентів у цілому дозволяє досягти цілей та програмних результатів навчання. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок. Під час акредитаційної експертизи виявлено окремі недоліки, пов'язані з незбалансованістю ОК в ОП; технічним недоглядом і помилками при оформленні документів. Запропоновані пропозиції щодо удосконалення ОП у контексті Критерію 2 є досяжними і погодженими з гарантом освітньої програм. На думку ЕГ всі виявлені недоліки є некритичними.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Аналіз відомостей про самооцінювання, Правил прийому на навчання до Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького, які розміщено на офіційному веб-сайті <http://surl.li/ahgct> показав, що Правила прийому відповідають Умовам прийому на навчання до ЗВО, затвердженим МОНУ. Вступ на ОП здійснюється на підставі диплома бакалавра (спеціаліста або магістра). Конкурсний вступ на навчання на перший курс за ОП здійснювався за результатами сертифікатів ЄВІ з іноземної мови (для абітурієнтів, які вступають на базі диплома спеціаліста/магістра – на підставі результатів вступного випробування з іноземної мови) та фахового вступного випробування. Чинними правилами прийому регламентовано етапи вступної компанії та необхідний перелік документів для вступу. Питання з фахового вступного випробування розробляються викладачами кафедр відповідно до програми вступних випробувань та оприлюднені на веб-сайті <http://surl.li/ahgcx>. Для вступників, які можуть скористатися правом на вступ за результатами внутрішнього вступного випробування з іноземної мови, проводиться вступний іспит, програму та тестові завдання, для якого розробляють викладачі кафедри української та іноземних мов імені Я. Яреми. На веб-сайті університету у підрозділі «Вступнику» <http://surl.li/akoeu> розміщено достатньо інформації, в тому числі наявна інформація про ліцензії та сертифікати про акредитацію. Правила прийому на навчання за освітньою програмою та додатки до них є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Вступ за спеціальністю 101 здійснюється на основі конкурсного відбору за результатами фахових вступних випробувань та сертифіката ЄВІ. Програму вступного фахового випробування на основі здубованого освітнього ступеня «бакалавр»/«магістр»/ОКР «спеціаліст» розміщено на сайті університету <http://surl.li/ahgcx>. В програмі містяться зміст підготовки за окремими ОК (загальна екологія, екологія людини, нормування антропогенного навантаження, екологія міських систем, моніторинг навколишнього середовища, утилізація та рекуперація відходів, природоохоронні технології та обладнання, агроекологія, економіка природокористування) ОП бакалаврського рівня підготовки, Перелік питань для вступного фахового випробування, Критерії оцінювання знань вступників. Правила прийому структуровані, викладені чітко і зрозуміло. Особливість ОП в правилах прийому та вимогах до вступників врахована розробниками Програми фахового іспиту шляхом включення тем обов'язкових ОК. Програма іспиту розроблена НПП, що викладають на ОП, затверджена в установленому порядку та оприлюднена на сайті Приймальної комісії. Організація та проведення вступних випробувань на програму здійснюється згідно Положення про приймальну комісію <http://surl.li/akoji>. Розгляд апеляційних заяв здійснюється згідно Положення про приймальну комісію розділ IV, п. 15.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання

кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

На веб-сайті університету в розділі «Міжнародна діяльність» представлено Стратегію міжнародної діяльності, вузипартнери <http://surl.li/afsoq> з якими укладено договори про навчальну та наукову співпрацю, можливості академічної мобільності за програмою Erasmus+, проектом Еразмус+ Ag-Lab та інше. В університеті функціонує відділ міжнародних зв'язків <http://surl.li/akoli>. Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, регламентуються низкою нормативних документів: Постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579 «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність» <http://surl.li/akrpk>, Положенням про порядок перезарахування (зарахування) навчальних дисциплін чи інших компонентів навчального плану у ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького <http://surl.li/afsqj>, Тимчасовим положенням про організацію освітнього процесу, Правилами прийому до ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького. Визнання результатів навчання в рамках академічного співробітництва із ЗВО здійснюється з використанням Європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС) або системи оцінювання навчальних здобутків здобувачів, прийнятої у країні ЗВО, якщо в ній не передбачено застосування ЄКТС. Компоненти перезараховують або зараховують за заявою студента на підставі академічної довідки або додатка до документа про вищу освіту, виданого акредитованим ЗВО України, чи витягу з навчальної картки студента (для студентів Університету). Практики застосування вказаних правил на ОП не було.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регламентується Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті <http://surl.li/agzqa>, яке розміщено на веб-сайті університету. Згідно з Положенням, визнання результатів навчання здобутих у неформальній та інформальній освіті поширюється лише на нормативні дисципліни ОП, оскільки вибіркові дисципліни здобувач може обирати самостійно з широкого переліку. Університет може визнати результати навчання здобуті у неформальній чи інформальній освіті в обсязі, що, як правило, не перевищує 10% від загального обсягу кредитів передбачених ОП, але не більше 5 кредитів на магістерському рівні освіти в межах навчального року. Перезарахуванню можуть підлягати результати навчання шляхом неформальної освіти, що відповідають як навчальній дисципліні в цілому, так і її окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню (курсівій роботі, курсовому проекту, контрольній роботі тощо), які передбачені робочою програмою даної навчальної дисципліни. Створюється фахова комісія, яка визначає можливість, форми та строки проведення атестації для визнання результатів навчання, які були набуті у неформальній або інформальній освіті. Комісія може рекомендувати: повне зарахування, часткове зарахування та відмову у зарахуванні результатів неформальної освіти. Зустріч зі здобувачами та викладацьким складом показала, що викладачі ознайомлюють здобувачів з можливостями неформальної освіти, платформами. Отже, процедура визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті прописана чітко та зрозуміло для всіх учасників освітнього процесу та містить процедуру остаточного перезарахування результатів навчання. Студенти володіють інформацією про визнання результатів навчання у неформальній освіті. Практики застосування вказаних правил на ОП не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Сильні сторони: 1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою та додатки до них є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти. Правила прийому враховують особливості самої освітньої програми шляхом встановлення різної ваги результатів ЗНО. 2. Особливість ОП в правилах прийому та вимогах до вступників врахована розробниками Програми фахового іспиту шляхом включення тем обов'язкових ОК. 3. Діють чіткі і зрозумілі, доступні для всіх учасників освітнього процесу правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності. Позитивні практики: 1. Відкритість інформації на веб-сайті університету. 2. Наявність міжнародного відділу, який координує академічну мобільність здобувачів та викладачів. 3. Наявність укладених договорів про міжнародну академічну співпрацю та проходження практики та стажування студентів та викладачів з рядом ЗВО та організацій партнерів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабкі сторони та недоліки: не виявлено Рекомендації: У зв'язку із відсутністю практики реалізації визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти під час академічної мобільності та визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, а також з метою покращення освітньої діяльності за критерієм сприяти академічній мобільності та інформувати здобувачів про існування таких правил та процедур, залучати до

академічної мобільності та неформальної освіти. Враховуючи складну епідеміологічну ситуацію, звернути увагу на дистанційні курси в рамках віртуальних проєктів Global Classroom.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Експертна група встановила відповідність всіх підкритеріїв критерію 3. Враховуючи голістичний підхід і наявність вищевказаних сильних сторін та практик, ЕГ вважає, що виявлена відсутність практики реалізації визнання результатів навчання, отриманих під час академічної мобільності та результатів неформальної освіти не є суттєвим недоліком, оскільки вона не впливає на рівень відповідності ОП Критерію 3. В цілому, ОП та діяльність за нею відповідає визначеному критерію.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

За результатами візиту експертної комісії до ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького було підтверджено, що освітній процес регулюються Тимчасового положення про організацію освітнього процесу ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького (<http://surl.li/aepkf>), наказів ректора щодо організації освітнього процесу в період карантину COVID-19 (<http://surl.li/aepkj>) тощо, які розміщені на сайті університету за посиланнями (https://www.dsau.dp.ua/ua/page/polozen_reglament_organizac_osvithn_procusu.html) Форми та методи навчання і викладання, що обрані ЗВО, сприяють досягненню заявлених в ОПП цілей та результатів навчання, які керуються Тимчасовим порядком проведення семестрового контролю студентів та атестації здобувачів вищої освіти з використанням технологій дистанційного навчання в Університеті (<http://surl.li/aepjy>). Під час карантину використовувалася дистанційна та змішана форми навчання, відповідно до наказів ректора щодо організації освітнього процесу в період карантину COVID-19 (<http://surl.li/aepkj>) та тимчасового порядку проведення семестрового контролю студентів та атестації здобувачів вищої освіти з використанням технологій дистанційного тнавчання в Університеті (<http://surl.li/aepjy>). ЕГ переконала, що у ЗВО комплексно використовуються основні форми та методи навчання і викладання з метою забезпечення заявлених в ОП цілей та програмних результатів навчання на основі відповідності вимогами студентоцентрованого підходу. В ОПП застосовуються методи і прийоми як традиційної системи навчання (лекція, практичні, лабораторні, семінарські заняття), так й інноваційні (наочні – демонстрація, ілюстрація; мультимедійні засоби – електронне навчання, пошук відповідних матеріалів онлайн; проблемно-пошуковий метод, one minute papers; словесні – розповідь, пояснення, бесіда, майстер-клас, групова дискусія тощо). Інформація про це наведена в робочих програмах та доведена під час зустрічей. Студенти мають свободу вибору керівника досліджень, проєктів, рефератів, індивідуальних завдань тощо. Вибір студентами освітніх компонентів носить реальний характер. Електронною платформою навчання, у тому числі дистанційного, в Університеті є програма дистанційна платформа Moodle, Zoom, де здобувачі мають можливість отримувати будь-яку інформацію за освітнім процесом шляхом автентифікації у віртуальному навчальному середовищі (<http://surl.li/aepld>). Вільний доступ здобувачів вищої освіти до методичних матеріалів освітніх компонентів за ОП здійснюється через пароль, який надається кожному студенту. В ході співбесід із фокус-групами зі студентами та НПП ЕГ було встановлено, що анкетування проводяться викладачами ОК та студенти задоволені формами та методами викладання на ОПП. Після ознайомлення з результатами анкетування, що було надано ЗВО, ЕГ підтвердило цю інформацію (<http://surl.li/agpnu>); (<http://surl.li/agpof>). Відтак, вони сприяють досягненню заявлених у ОП цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Доступ до інформації щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, а також порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів ОПП наведено у робочих програмах (обов'язкові дисципліни) та силабусів (вибіркові дисципліни). Ця інформація опублікована на сайті ЗВО (<http://surl.li/agwti>). НПП ознайомлює студентів із необхідною інформацією на першому занятті та під час викладання дисципліни. Вся інформація міститься у графіку навчального процесу, опублікованого на сайті ЗВО та на сторінці кафедри (<http://surl.li/ahgwy>). За результатами інтерв'ювання здобувачів вищої освіти ЕГ встановлено, що вони ознайомлені з інформацією про освітній процес своєчасно і в достатньому обсязі, інформація є зрозумілою та доступною. Також для інформування

та поліпшення начального процесу (в т.ч. під час дистанційного навчання у період карантину) у ЗВО впроваджена дистанційна платформа Moodle, Zoom. Кожен здобувач вищої освіти та НПП має логін та пароль до власного кабінету (<http://surl.li/ahgwy>) Позитивно оцінюючи виконання цього підкритерію, комісія також рекомендує включати у силабуси посилання не тільки на навчальну літературу (підручники, посібники, інші методичні матеріали), а також і на наукові статті, а також переглянути за нові роки видання літератури. Це буде сприяти формуванню наукового і критичного мислення здобувачів. Також студенти зазначили, що треба більше уваги приділяти урізноманітненню он-лайн методів викладання.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

В ході проведення виїзної частини акредитації було встановлено, що ЗВО надає можливості для поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОПП. проведення наукових досліджень для здобувачів вищої освіти. Під час експертизи ЕГ були ознайомлені з практикою залучення студентів до наукових досліджень (наукові лабораторії кафедри та університету). Студенти систематично приймають участь у наукових конференціях за керівництвом НПП кафедри. Студенти в рамках самостійної роботи виконують індивідуальні науково-дослідні завдання, є членами студентських наукових гуртків (<http://surl.li/aernj>), беруть участь у конференціях (<http://surl.li/ahger>). Результати таких досліджень магістрів відображаються в наукових публікаціях (<https://nvlvet.com.ua/>). Магістрам надається змога приймати участь у щорічних конференціях (<http://surl.li/afbwv>); (<http://surl.li/afbxs>). Вищевказана інформація була підтверджена ЕГ під час бесід з фокус-групами та при вивченні наданої ЗВО документації. Здобувачі за ОПП проходять практики на базі підприємств-партнерів, згідно з базами практик ЗВО. В ході бесіди із фокус-групою з числа роботодавців з'ясовано, що студентам надана можливість ознайомитись з лабораторною базою територій ПЗФ на теренах Львівщини. Фінальним етапом, що підтверджує опанування провадження наукових досліджень здобувачами на ОПП, є написання та захист кваліфікаційної роботи, з темами та графіком захисту ЕГ була ознайомлена. Експертам при онлайн відвідуванні навчальних аудиторій було продемонстровано друковані видання сумісних наукових робіт викладачів і студентів, представлені нагороджувальні дипломи. Позитивно оцінюючи виконання цього підкритерію, експертна комісія рекомендує під час виконання курсових робіт передбачити можливість командної роботи між групою студентів з перспективою впровадження найкращих результатів як у навчальний процес, так і у промисловість. Це буде сприяти залученню більшої кількості студентів до наукової роботи, а також додатковому розвитку у студентів соціальних навичок (soft skills).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

В ході бесіди з НПП та аналізу РП, силабусів ЕГ встановлено, що викладачі на постійній основі оновлюють зміст дисциплін на базі результатів наукових досліджень, з урахуванням побажань стейкхолдерів та вимог ринку праці до фахівців у сфері захисту НС. Це відбувається за рахунок відвідування семінарів, конференцій (<http://surl.li/afqfn>), підвищення кваліфікацій, стажувань (<http://surl.li/afcof>), в т.ч. закордонних. А також це відображено у робочих програмах навчальних дисциплін, що оновлюються напередодні навчального року. На основі принципу академічної свободи викладач визначає - які саме наукові досягнення та сучасні практики слід пропонувати здобувачам під час їх навчання. Перегляд змісту освітнього компоненту щорічно обговорюється на засіданнях випускаючої кафедри. Визначені результати обговорень схвалюються Вченою радою факультету. Зміни в ОП розглядаються на Вченій раді Університету, і затверджується ректором ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького, що підтверджено відповідним протоколом засідання Вченої ради ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького. Результати опитувань під час онлайн візиту ЕГ засвідчили, що жодних перешкод щодо оновлення контенту ОП немає. Так, наприклад, доценти кафедри екології (Калин Б.М., Кропивка С.Й.) під час проходження закордонного науково-педагогічного стажування на базі Люблінського природничого університету (Республіка Польща) у вдосконалили свою професійну підготовку шляхом поглиблення навичок та освоєння нових методів дослідження стану навколишнього природного середовища за впливу антропогенезу. Доцентка Мацуська О.В. за результатами підвищення кваліфікації на базі Жешувської Політехніки (Республіка Польща) вдосконалила та розширила знання в області процесів очищення водного та повітряного середовищ та оновила навчально-методичний комплекс з дисципліни «Оцінка впливу на довкілля».

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу у ЗВО регламентується Положення про академічну мобільність. Для реалізації цього права всі учасники освітнього процесу можуть звернутись за консультацією до провідного фахівця з інтернаціоналізації освітньої діяльності. Вся необхідна інформація також оприлюднена на сайті ЗВО. Під час вивчення сайту ЗВО ЕГ з'ясовано, що учасникам освітнього процесу надається можливість участі у проектах Erasmus+ , а також ЗВО має міжнародні договори про співробітництво в галузі освіти та науки з закордонними ЗВО: із університетами Чехії, Італії, Польщі. Під час бесід із здобувачами вищої освіти та НПП підтверджено, що вони в повному обсязі ознайомлені з можливостями, що надає ЗВО для реалізації права на академічну мобільність. Інтернаціоналізація діяльності ЗВО у навчанні, викладанні та наукових досліджень відображена (<http://surl.li/afcoq>). Доценти кафедри екології (Калин Б.М., Кропивка С.Й. тощо)

проходили закордонне науково-педагогічне стажування в Люблінському природничого університету (Республіка Польща). На теперішній час здобувачі -іноземці за ОП не навчаються, але кафедра проводить відповідну роботу щодо реалізації у майбутньому цього напрямку (підвищує кваліфікацію викладачів зі знання англійської мови; розробляє проекти робочих програми англійською мовою, тощо). Всі студенти ЗВО мають можливість користуватися послугами існуючого в Університеті кабінету електронних засобів навчання, де вони отримують доступ до міжнародних баз даних видавництв навчальної літератури та наукової періодики. За ОП «Екологія» не реалізована можливість академічної мобільності, обмін студентами не здійснювався, хоча і складені для цього всі передумови. Подвійні дипломи за ОП також не надаються.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильні сторони: Робочі програми навчальних дисциплін, викладання та наукові дослідження в значній частині пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності ЗВО. 2. Застосовуються інноваційні форми та методи навчання і викладання, що сприяють досягненню заявлених цілей, результатів навчання та розвивають soft skills. Позитивні практики: 1. Для інформування та поліпшення навчального процесу (особливо під час карантину) у ЗВО впроваджена дистанційна платформа Moodle, що є позитивною практикою.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкі сторони: Не виявлені Недоліки: 1. На ОПП прикладів участі здобувачів вищої освіти та НПП у проектах академічної мобільності поки немає. Рекомендації щодо удосконалення: 1. Реалізувати можливість надання подвійних дипломів. 2. Активізувати участь здобувачів вищої освіти та НПП у проектах академічної мобільності на ОПП. 3. Експерти рекомендують посилити міжнародно-наукову діяльність із залученням студентів саме за даною ОП, а також підвищити публікаційну активність у наукових виданнях за фахом. 4. Під час виконання курсових робіт передбачити можливість командної роботи між групою студентів з перспективою впровадження найкращих результатів як у навчальний процес, так і у промисловість 5. Включати у силабуси посилення не тільки на навчальну літературу (підручники, посібники, інші методичні матеріали), а також і на наукові статті, а також переглянути за нові роки видання літератури.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Виявлені певні слабкі сторони недоліки, що стосуються відсутності прикладів участі здобувачів вищої освіти у проектах академічної мобільності, нереалізованості можливості навчання за подвійним дипломом на ОПП. З огляду на наступну інформацію, а саме: ЗВО має стратегію сталого розвитку університету та послідовно дотримується її; укладено домовленість щодо стажування для студентів та НПП за даною ОП в рамках академічної мобільності, ЕГ вважає, що виявлені недоліки можуть бути усунені в короткі строки та ЗВО має дієву стратегію з їх усунення, данні недоліки не суттєво не впливають, тому рекомендуємо рівень відповідності В.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь на першому занятті з дисциплін та на сайті ЗВО. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти регламентуються тимчасовим положенням про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/aerpf>), Положення про організацію і проведення практики студентів, згідно з яким форми та критерії оцінювання визначаються робочою програмою дисципліни та у силабусах. Графік підсумкового оцінювання досягнень ПРН своєчасно доводиться до всіх зацікавлених сторін. Вся вищевказана інформація перебуває у відкритому доступі на сайті ЗВО (графік навчального процесу

(<http://surl.li/afngt>), навчальний план (<http://surl.li/afnhd>), розклад занять (<http://surl.li/afnhj>), робочі програми дисциплін (<http://surl.li/agwti>) та у віртуальному навчальному середовищі (<http://surl.li/afnhx>). Інтерв'ювання студентів та представників студентського самоврядування Форми контрольних заходів дають можливість перевірити досягнення ПРН., аналіз індивідуальних навчальних планів (особових карток) показав, що здобувачі вищої освіти чітко знають про те, які форми контрольних заходів та методи оцінювання використовуються для кожної дисципліни, викладачі на початку навчання інформують студентів щодо контрольних заходів, інформація про це доступна на інтернет-сайті ЗВО, куратори груп також регулярно нагадують студентам цю інформацію. НПП на початку викладання дисципліни та повторно, за 1 місяць перед початком поточної атестації доводять до студентів порядок і критерії оцінювання в усній формі на першому занятті. Вимоги щодо написання кваліфікаційної роботи подано у методичних вказівках до виконання кваліфікаційних робіт за ОС «Магістр» (<http://surl.li/agpqx>). Перелік тем кваліфікаційних робіт за ОС «Магістр» ОП Екологія (<http://surl.li/afneh>). Для запобігання плагіату на освітній програмі «Екологія» використовується інтернет-система StrikePlagiarism.com. (<http://surl.li/afnxl>). Кваліфікаційну роботу обов'язково перевіряють на оригінальність, відповідно до Положення про систему виявлення та запобігання академічному плагіату у Львівському національному університеті ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького (<http://surl.li/afnej>). На думку студентів (інтерв'ю під час акредитаційної експертизи) критерії оцінювання є достатньо чіткими та зрозумілими. Таким чином, встановлена повна відповідність ОП цьому підкритерію.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Екологія» спеціальності 101 – «Екологія» галузі знань 10 – «Природничі науки» був затверджений Наказом Міністерства освіти і науки України 04.10.2018 р. № 1066. На ОП «Екології» впроваджена традиційна форма атестації бакалаврів – публічний захист кваліфікаційної атестаційної роботи, що цілком достатньо для перевірки досягнутих результатів навчання і відповідає вимогам Стандарту вищої освіти. Аналіз ОП і навчального плану підготовки бакалаврів за цією ОП показує повну відповідність форми атестації здобувачів стандарту вищої освіти. Таким чином ОП повністю відповідає цьому підкритерію.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Аналіз ЕГ нормативної документації ЗВО показав, що правила проведення контрольних заходів є чіткими, зрозумілими, доступними для всіх учасників освітнього процесу шляхом опитування здобувачів (<http://surl.li/agpnu>); (<http://surl.li/agpof>) та НПП. Об'єктивність екзаменаторів забезпечується проведенням контрольних заходів за більшістю ОК у тестовій формі (залік, екзамен), в тому числі за рядом ОК - комп'ютерне тестування (процедуру проведення контрольних заходів доступні на сайті університету згідно тимчасового положення про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/aepkf>). Інформація підтверджена в ході бесід зі студентами та НПП. ЕГ проаналізувала вищевказані документи та переконалась, що процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів є прозорими, чіткими та зрозумілими. Також в університеті створена комісія по академічній доброчесності (голова комісії – ректор університету). Спірні питання щодо проведення семестрового контролю знань розглядає апеляційна комісія згідно Положення щодо порядку розгляду заяв, скарг, пропозицій та інших звернень студентів, НПП. ЕГ проаналізувала вищевказану нормативну документацію та переконалась, що процедури оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження є чіткими та зрозумілими. Під час бесід зі здобувачами вищої освіти ЕГ переконалась, що студенти в повній мірі проінформовані щодо вищевказаних процедур, а також дізнались, що в ЗВО функціонує ел. кнопка гарячої лінії, куди можна звернутися, якщо були порушення. У межах реалізації ОПП випадків конфлікту інтересів, оскарження результатів проведення контрольних заходів, повторного проходження контрольних заходів не виникало. Цю інформацію було підтверджено під час бесід з НПП, здобувачами вищої освіти та керівництвом ЗВО.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

У ЗВО впроваджений ряд нормативних документів з врегулювання питань та дотримання принципів академічної доброчесності усіма учасниками освітнього процесу: Положення про забезпечення академічної доброчесності та професійної етики та створено комісію з питань академічної доброчесності (Положення про комісію з академічної доброчесності). Ознайомлення з документами, що містять стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності у ЗВО, зустрічі з педагогічними працівниками, студентами, представниками студентського

самоврядування засвідчили, що в університеті в цілому та на кафедрі здійснюються наступні заходи щодо дотримання та популяризації серед учасників освітнього процесу принципів академічної доброчесності: забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення плагіату в наукових працях працівників і здобувачів вищої освіти університету. Для перевірки робіт використовували програмно-технічні засоби, що знаходяться у відкритому доступі в мережі Інтернет і надають можливість виявляти академічний плагіат та/чи визначати показник оригінальності твору (Advego Plagiatus, AntiPlagiarism.NET). Діючим Положенням визначено процедуру проведення перевірки кваліфікаційних, наукових робіт на академічний плагіат й критерії оцінювання плагіату. Починаючи з лютого 2020р. ЗВО використовує ліцензійний сервіс StrikePlagiarism.com, <https://lvet.edu.ua/index.php/8-novyny/1565-strikeplagiarism.html> для перевірки на наявність плагіату всіх наукових, кваліфікаційних робіт. Під час співбесід зі студентами, що навчаються на ОП та представниками студентського самоврядування встановлено, що вони мають уявлення про поняття «плагіат» та принципи академічної доброчесності та дотримуються їх. Обізнаність НПП, здобувачів щодо академічної доброчесності доводять результати їх опитувань. Також було встановлено, що на ОПП випадків порушень академічної доброчесності не було, але вони проінформовані щодо процедури реагування в даних випадках.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильні сторони: 1. В ЗВО діють чіткі правила, прописані у ряді нормативних документів, які визначають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження. Процедури в повній мірі дозволяють забезпечувати якісний освітній процес, є прозорими та сформульовані чітко. 2. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти в повній мірі сприяють досягненню заявлених цілей і результатів навчання, інформація про освітній процес перебуває у відкритому доступі та надається вчасно всім зацікавленим сторонам. Позитивна практика: 1. Об'єктивність екзаменаторів забезпечена тестовою формою проведення контрольних заходів. 2. Інформування щодо освітніх компонентів ОПП здійснюється в тому числі і за допомогою силабусів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабкі сторони: 1. не виявлено. Недоліки: не виявлено. Рекомендації щодо удосконалення: 1. ЗВО рекомендується приділяти більше уваги популяризації принципів академічної доброчесності та інформувати усіх учасників освітнього процесу шляхом проведення роз'яснювальних та консультативних заходів (наприклад, семінарів, бесід під час кураторських годин тощо). 2. Удосконалити рекомендації щодо порядку здійснення заходів з перевірки робіт на наявність текстових збігів/ідентичності/схожості із використанням програмно-технічних засобів.. 1. Пропонуємо ввести, ще такі нормативні документи, як Кодекс академічної доброчесності та Положення про підписання декларацій про дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу для більшого функціонування цих принципів серед студентів та НПП

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ЕГ вважає, що вказані рекомендації можна зробити в короткі терміни шляхом перегляду нормативної документації (щодо затвердження та розробки Кодексу академічної доброчесності та Положення про підписання декларацій про дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу) та проведення заходів щодо популяризації принципів академічної доброчесності зважаючи та оперативне реагування ЗВО на рекомендації згідно результатів попередньої акредитації.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Аналізуючи звіт про самооцінювання та під час інтерв'ювання викладачів, що працюють з ОП, було встановлено, що результати опитування викладачів, здобувачів вищої освіти і випускників випускової кафедри показали, що

академічна та професійна кваліфікація викладачів, які задіяні у реалізації ОП, забезпечує досягнення цілей ОП та програмних результатів навчання. Гарант ОП є доктором біологічних наук. Аналіз зазначеної вище інформації та результати опитування викладачів, здобувачів вищої освіти і випускників випускової кафедри показали, що академічна та професійна кваліфікація викладачів, які задіяні у реалізації ОП, забезпечує досягнення цілей ОП та програмних результатів навчання. Тобто, науково-педагогічні кадри, які забезпечують підготовку на ОП, мають кваліфікацію із природничих та технічних наук й здійснюють необхідну роботу з методичного забезпечення навчального процесу. Викладачі постійно підвищують свій професійний розвиток, який направлений на забезпечення проведення навчання, про що свідчать наявність свідоцтв і сертифікатів щодо підвищення кваліфікації, кількість науково-дослідних робіт, публікації в фахових виданнях України та в журналах, які входять до міжнародних наукометричних баз даних, тощо. Наприклад, доценти кафедри екології (Калин Б.М., Кропивка С.Й., Мацуська О.В., Віщур В.Я., Градович Н.І.) пройшли проходження закордонного науково-педагогічного стажування. Стажування за кордоном відбувається зі збереженням заробітної платні в університету Таким чином, встановлена повна відповідність ОП цьому підкритерію.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

За результатами опитування науково-педагогічних працівників 2 випускових кафедр щодо ознайомленості з процедурою добору викладачів можна стверджувати, що НПП випускових кафедр знають цю процедуру. Процедура добору НПП базується на чинних нормативно-правових актах України та регламентується документами ЗВО (ЗУ Про освіту, Про вищу освіту й затвердженого Положення про порядок заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького (<http://surl.li/afprn>)). На сайті університету в розміщені об'яви про конкурси на вакантні місця та надано перелік документів, який необхідний для подачі на конкурс документів, що підтверджує прозорість процедури конкурсного відбору. Аналіз зазначених вище документів показав, що конкурсний відбір проводиться в умовах відкритості, гласності, законності, рівності прав членів конкурсної комісії, колегіальності прийняття рішень конкурсною комісією, незалежності, об'єктивності та обґрунтованості рішень конкурсної комісії, неупередженого ставлення до кандидатів на зайняття вакантних посад науково-педагогічних працівників. В якості доказу експертній комісії було наведено приклад оголошень про вакантні місця на сайті університету, а також проговоренно щодо обов'язковою складовою професійно-кваліфікаційних вимог до претендентів на конкурс є їх відповідність критеріям, визначеним ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності з урахуванням рівня професійної діяльності яких відповідає п. 30 нової редакції Ліцензійних умов «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187» від 24.03.2021 № 365. Відповідність кандидатур претендентів цим вимогам визначає конкурсна комісія, склад якої затверджується наказом ректора університету. Укладається трудовий договір з НПП терміном від 1 до 5 років. Такий підхід стимулює викладачів постійно підвищувати свій професійний і науковий рівень, педагогічну майстерність, а також забезпечувати високий науковий і методичний рівень викладання дисциплін.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Випускова кафедра залучає роботодавців до перегляду ОП, у тому числі її компонентів, та реалізації освітнього процесу та відбувається при організації та проведенні виробничої практики у організаціях та установах екологічного спрямування (<http://surl.li/afptw>); (<http://surl.li/afpvz>), розробці і вдосконаленні ОП (<http://surl.li/ahgwy>), навчальних програм, тематики кваліфікаційних робіт та проведення зустрічей-семінарів роботодавців із студентами (<http://surl.li/ahgas>); (<http://surl.li/ahgan>).. Свої пропозиції щодо обговорення освітніх програм роботодавці (Інститут екології Карпат НАНУ Природоохоронна рекреаційної установи парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення "Стрийський парк", Яворівський національний природний парк) та випускники можуть здійснювати на засіданнях кафедри та один раз на рік на вченій раді факультету. Так, зокрема, надані рецензії роботодавців щодо ОП (https://lvet.edu.ua/images/doc/navchalna_robota/osvitniProgramu/2021/vidhuky/elogy_bakalavr.pdf). За ОП використовується значна база практик (Департамент екології, підрозділи Державної екологічної інспекції Міністерства екології та природних ресурсів, Інститут біології тварин НААН, Яворівський національний природний парк, заповідник Розточчя). Позитивним є практика працевлаштування магістрів-випускників на підприємствах, на яких проходять практику, що було доведено під час зустрічі зі студентами (зараз проходять стажування на виробництві). Залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу, у тому числі при проведенні держаної атестації, виробничої практики, підтверджено на зустрічах із здобувачами вищої освіти та з роботодавцями.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Викладання навчальних дисциплін за даною ОП забезпечується викладачами, які нині на постійній основі працюють в університеті та мають значний досвід практичної та наукової роботи. До аудиторних занять в рамках відкритих лекцій залучали представників роботодавців, під час спілкування з роботодавцями та проаналізувавши звіт з самооцінювання було виявлено, що до занять під час викладання за ОП «Екологія» було залучено науковців з

інших ЗВО, зокрема: доктора технічних наук Одеського державного екологічного університету Ангеліну Чугай (<http://surl.li/afprwn>); професора Національного університету «Львівська політехніка» Мирослава Мальованого (<http://surl.li/afprww>); професора Леоніда Копія з Національного лісотехнічного університету України (<http://surl.li/afprwy>); директора Яворівського національного природного парку, заслуженого природо охоронника України Михайла Біляка (<http://surl.li/afpvz>). За словами здобувачів та випускників, під час науково-виробничої практики роботодавці та провідні спеціалісти реального сектору екології завжди проводять заняття на своїх підприємствах, які сприймаються студентами з інтересом, практика проходить у цікавій формі та мотивуючій атмосфері.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Професійний розвиток викладачів здійснюється у відповідності до колективному договорі між адміністрацією університету та профспілковим комітетом передбачено систему заохочення фахової майстерності викладачів, яка передбачає моральні й матеріальні заохочення викладацької майстерності. Професійний розвиток викладачів здійснюється також шляхом участі в наукових конференціях, круглих столах, наукових семінарах. В умовах карантину викладачі проходять різноманітні курси (<http://surl.li/afcof>, <http://surl.li/afqrz>, <http://surl.li/afqfn>). В університеті здійснюється рейтингування викладачів за результатами наукової та навчально-методичної роботи, що є підставою для заохочення до професійного зростання (Положення про рейтингову оцінку діяльності науково-педагогічних працівників). Необхідно відмітити, що ЗВО надає можливість безоплатного проходження курсів з англійської мови. Підвищення кваліфікації та стажування НПП здійснюється на підставі договорів, що укладаються між Університетом і закладом-виконавцем. Викладачі постійно підвищують свій професійний розвиток, який направлений на забезпечення проведення навчання, про що свідчать наявність свідоцтв і сертифікатів щодо підвищення кваліфікації, кількість науково-дослідних робіт, публікації в фахових виданнях України та в журналах, які входять до міжнародних наукометричних баз даних, тощо. Таким чином, встановлена повна відповідність ОП цьому підкритерію.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького стимулює розвиток викладацької майстерності НПП шляхом матеріального і морального заохочення, а також формування умов праці, які спонукають до розвитку викладацької майстерності. Стимулювання розвитку викладацької майстерності регламентується Статутом університету (<http://surl.li/afnwk>). Для якісної оцінки науково-педагогічної діяльності працівників в ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького кожний рік здійснюється рейтингування професорсько-викладацького складу, що спирається на Положення про рейтингову оцінку діяльності науково-педагогічних працівників Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького (<http://surl.li/afprzn>). Університет самостійно встановлює форми, системи і розміри додаткової заробітної плати у вигляді доплат і надбавок до посадових окладів індивідуально у кожному випадку, відповідно до кваліфікації, складності, умов та обсягів виконуваної роботи, а також преміювання своїх працівників за результатами трудових досягнень у роботі, згідно з чинним законодавством, що затверджено Положенням про оплату праці в Національному університеті відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України № 557 від 26.09.2005 року (Колективний договір ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького (<http://surl.li/afqbo>)). Щорічно в Університеті проводиться оцінка науково - педагогічної діяльності викладача (<http://surl.li/agzgv>). До заохочень нематеріального характеру також відноситься представлення співробітника до почесних звань і державних нагород. З цього року НПП – автори і співавтори статей у журналах науково-метричних баз Scopus і Web of Science, що були опубліковані за півроку, преміюються. Також профспілковий комітет організує для кращих викладачів безкоштовне відвідування театральних постанов, концертів, футбольних матчів, культурно- масових заходів. Крім вищесказаного, під час зустрічі з НПП повідомили, що наприкінці навчального року студенти вручають грамоти кращим на їх думку викладачам.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильні сторони: 1. Активізовано співпрацю з роботодавцями, які зацікавлені в реальній подальшій співпраці у питаннях підготовки кадрів та дуальній освіті 2. Викладачі кафедри мають вагомні показники у науковій діяльності, які пройшли за час карантину низку вебінарів та тренінгів, за що отримали сертифікати. Позитивні практики: 2. Залучення роботодавців та науковців інших ЗВО в освітній процес, у тому числі для викладення теоретичного матеріалу та проведення практичних виїзних занять. 3. НПП мають можливість підвищувати свою кваліфікацію в університеті шляхом прослуховування курсів. 4. За професійним спрямуванням керівництво університету надає перевагу щодо підвищення кваліфікації викладачів у інших закладах та установах, для набуття ними у сукупності більш широкого спектру знань.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкі сторони: Недоліки: не виявлено Рекомендації щодо удосконалення: Сприяти розробці власної програми підвищення професійної кваліфікації викладачів та педагогічної майстерності для даної ОП. Збільшити публікаційну активність науково-педагогічних працівників, саме в екологічній складовій дисциплін, які викладають на даній ОП.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 6.2, 6.3, 6.4., 6.5 та 6.6. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритерієм 6.1, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 6 з зауваженнями (підкритерій 6.1), що не є суттєвими.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Огляд наявної матеріально-технічної бази показав, що заклад має достатні матеріально-технічні ресурси, що сприяють досягненню визначених ОП цілей та ПРН та відповідає потребам учасників освітнього процесу. Існує Лабораторний практикум з охорони навколишнього природного середовища та Лабораторний практикум з геології і ґрунтознавства. Також є ботанічний музей з колекцією мікропрепаратів та опудал, які складаються, зокрема, з екзотичних тварини, що дає змогу поглиблено на прикладах навчати здобувачів. Кафедра екології має лабораторію, яка забезпечена приладами для проведення практичних занять, а також має два комп'ютерні класи. ЛНУВМБ імені С. З. Гжицького має власні навчальні корпуси та гуртожитки, здоров'я та спорткомплекс. Приміщення, де здійснюється навчання за ОП, знаходяться у гарному технічному стані, обладнані сучасними технічними засобами, мультимедійним обладнанням, що дає можливість проводити лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття. Під час огляду матеріально-технічної бази ЕГ переконалася у відповідності виконання санітарних норм це оснащення засобами протипожежної безпеки. Функціонує бібліотека, яка наповнена друкованими та електронними ресурсами (<http://books.lvet.edu.ua/>). Бібліотечні зали оснащені комп'ютерною технікою та Wi-Fi. Здобувачі та НПП мають безкоштовний доступ до електронної бібліотеки з усіма інформаційними ресурсами, а також до наукометричних баз Scopus та WoS. Бібліотечний фонд і навчально-методичне забезпечення задовольняє потреби здобувачів та забезпечує досягнення визначених ОП цілей та ПРН. Таким чином, матеріально-технічна база є достатньою для забезпечення навчально-виховного процесу, наукової роботи та соціально-побутових потреб здобувачів освіти, НПП та співробітників.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час онлайн зустрічей зі здобувачами освіти та НПП було встановлено, що ЛНУВМБ імені С. З. Гжицького забезпечує безкоштовним доступом до інформаційних ресурсів та інфраструктури, які необхідні для навчання, викладання та проведення наукової діяльності в межах ОП. ЕГ під час дистанційних зустрічей встановила, що НПП та здобувачі вищої освіти мають вільний та безкоштовний доступ до мережі Wi-Fi, методичного забезпечення, наукометричних баз даних Scopus, WoS, електронної бібліотеки (<http://books.lvet.edu.ua/>) та інших фондів.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Освітнє середовище ЛНУВМБ імені С. З. Гжицького дозволяє задовольнити потреби та інтереси здобувачів даної ОП та є безпечним для їх життя та здоров'я. Безпечність освітнього середовища для учасників освітнього процесу описано Правилах внутрішнього трудового та навчального розпорядку (<http://surl.li/ahgmq>). Під час онлайн візиту ЕГ було продемонстровано вогнегасники та плани евакуації. В структурних підрозділах є відповідальні особи за

техніку безпеки та охорону праці. Для здобувачів та НПП регулярно проводиться інструктаж щодо дотримання правил техніки безпеки в лабораторіях та під час проведення практик. Є здоровпункт для надання первинної медичної допомоги. Під час онлайн візиту встановлено, що гуртожиток оснащено всім необхідним для комфортного проживання здобувачів. Навчальні корпуси та гуртожиток обладнані пандусами та ліфтами для зручного користування здобувачів з особливими потребами. Під час зустрічі здобувачі та представники студентського самоврядування підтвердили, що в цілому задоволені умовами та освітнім середовищем.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Результати онлайн зустрічей з фокус-групами, детальне вивчення нормативних документів підтвердили, що ЛНУВМБ імені С. З. Гжицького на достатньому рівні забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну, соціальну та психологічну підтримку здобувачів за даною ОП. Консультативну підтримку здобувачів вищої освіти здійснюють куратори груп, працівники деканату, гарант ОП, викладачі начальних дисциплін та органи студентського самоврядування, а також штатний психолог. Підтримка зворотного зв'язку зі здобувачами здійснюється через електронну пошту, Facebook, Instagram, тощо. Комунікацію з академічними групами деканат здійснює через куратора та старост, також вся необхідна інформація висвітлюється на сайті кафедри (<https://lvet.edu.ua/index.php/kafedra-ekolohii.html>). Соціальну підтримку здійснює практичний психолог (<https://lvet.edu.ua/index.php/studentu/psykhohol.html>). Студентське самоврядування здійснює консультативну підтримку здобувачів освіти. Для покращення якості освіти та освітньої діяльності проводиться анкетування здобувачів освіти щодо задоволеності організацією освітнього процесу ([https://lvet.edu.ua/images/step/2021/09/20/4/Zvit%20\(2020-2021%20nr\)pro%20opy%60tuvannya%20zdobuvachiv%20vy%60shhoiy%20osvity%60.pdf](https://lvet.edu.ua/images/step/2021/09/20/4/Zvit%20(2020-2021%20nr)pro%20opy%60tuvannya%20zdobuvachiv%20vy%60shhoiy%20osvity%60.pdf)). В цілому здобувачі даної ОП задоволені діяльністю ЛНУВМБ імені С. З. Гжицького, що підтверджено у процесі спілкування з ЕГ та за результатами огляду матеріально-технічної бази.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Під час онлайн-зустрічей було підтверджено, що проводяться роботи зі створення відповідних можливостей для реалізації прав на освіту для осіб з особливими освітніми потребами. Навчальні корпуси та гуртожитки обладнано пандусами та ліфтами для зручності осіб з особливими потребами. Для осіб з особливими потребами формується зручний розклад з аудиторним фондом розташованим на 1 поверсі навчальних корпусів. Організовано роботу соціальної, психологічної та юридичної підтримки, зокрема існує наказ Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у Львівському національному університеті ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького (<https://lvet.edu.ua/index.php/13-dostup-do-publichnoi-informatsii/275-nakaz-pro-poriadok-suprovodu-nadannia-dopomohy-osib-z-invalidnistiu-ta-inshykh-malomobilnykh-hrup-naselennia-v-lnuvmb-imeni-szgzhytskoho.html>) На період акредитації особи з особливими потребами на даній ОП не навчаються. Для навчання осіб з особливими потребами складені передумови.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Політику та процедури вирішення конфліктних ситуацій Положенні про комісію з етики та управління конфліктами у Львівському національному університеті ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького (<https://lvet.edu.ua/images/step/2020/07/30/2/%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D1%96%D1%81%D1%96%D1%8E%20%D0%B7%20%D0%B5%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8%20%D1%82%D0%B0%20%D1%83%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%BB%D1%96%D0%BA%D1%82%D0%B0%D0%BC%D0%B8.pdf>) та Кодексі корпоративної культури учасників освітнього процесу у Львівському національному університеті ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького (<https://lvet.edu.ua/images/step/2020/07/30/2/%D0%BA%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81%20%D0%BA%D0%BE%D1%80%D0%BF%D0%BE%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D0%BE%D1%97%20%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B8%20%D1%83%D1%87%D0%B0%D1%81%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D1%96%D0%B2%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D1%81%D1%83.pdf>). У цих документах зазначено, що освітня діяльність університету базується на принципах дотримання моральних цінностей, справедливості, рівності прав і можливостей, толерантності, відповідальності, інклюзивності, відкритості, прозорості та недискримінації. На веб-сайті є сторінка на якій представлено нормативну базу з антикорупційної діяльності і вирішенню конфліктних ситуацій (<https://lvet.edu.ua/images/doc/nauka/Untitled.FR12.pdf>). Також на сайті є адреса електронної пошти та активне посилання за яким можна повідомити про факти корупції (<https://lvet.edu.ua/index.php/universytet/antykoriuptsiina-prohrama/upovnovazhena-osoba.html>). Також було

встановлено, що в університеті є скринька довіри, в якій студенти можуть залишати свої скарги та пропозиції. При виникненні будь-якої конфліктної ситуації здобувач може звернутися з заявою до куратора, гаранта ОП, завідувача кафедри, декана. В ході зустрічей із фокус-групами на даній ОП ЕГ не виявила фактів виникнення будь-яких конфліктних ситуацій.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інфраструктура, обладнання тощо) достатні аби відбувалось досягнення визначених цілей та результатів навчання. Також багато уваги приділено умовам навчання та проживання осіб з особливими потребами. Забезпечено безкоштовний доступ до інформаційних ресурсів, до мережі WI-FI, методичного забезпечення, наукометричних баз даних Scopus, WoS, електронної бібліотеки. Інфраструктура та освітнє середовище для здобувачів ОП є безпечним для життя та здоров'я та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси. Для протидії корупції та запобігання виникнення конфліктних ситуацій реалізується низка заходів профілактичного характеру.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Для підвищення ефективності практичної підготовки студентів та забезпечення навичок проведення досліджень стану об'єктів навколишнього середовища, опанування технологій захисту довкілля рекомендується продовжити роботу зі створення профільних екологічних лабораторій на базі випускової кафедри, а також придбання професійного програмного забезпечення для вирішення професійних екологічних задач. Варто розмістити у приміщеннях заходи запобігання поширення COVID-19. Здобувачі мають мати доступ до міжнародних програм з академічної мобільності, грантів, освітніх та наукових проєктів, під час зустрічей з'ясовано, що випусковій кафедрі необхідно оптимізувати інформаційну підтримку здобувачів з питань програм академічної мобільності. Рекомендуємо провести окремі опитування за кожним видом підтримки та визначити шляхи покращення організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів освіти, а також продовжити та збільшити кількість опитувань для здобувачів, стосовно всіх аспектів навчання та перебування в університеті, загалом. Окрему увагу звернути на комунікацію студентського самоврядування та профкому із студентами, особливо в частині розмежування компетентностей структур. Нормативна база потребує оптимізації у частині розробки документів, що регламентують процедури вирішення конфліктних ситуацій, пов'язаних із сексуальними домаганнями, гендерним насильством, булінгом.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Матеріально-технічна база, що використовується під час реалізації ОП задовольняє освітні, інформаційні, соціальні потреби учасників освітнього процесу, дозволяє досягти заявлених в ОП програмних результатів навчання. Освітнє середовище є безпечним і комфортним для учасників освітнього процесу. Проте, необхідність врахування рекомендацій ЕГ щодо усунення незначних недоліків, таких як: інформування і залучення здобувачів до процесу академічної мобільності, оптимізація нормативної бази та проведення опитування студентів, дозволяє зробити висновок про відповідність за критерієм 7 рівню "В". Запропонована ЕГ траєкторія вдосконалення ОП є досяжною та адекватною.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Політика щодо процедури розроблення, розгляду, затвердження та перегляду ОП зафіксовано у Положенні про освітні програми у Львівському національному університеті ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького (https://lvet.edu.ua/images/step/2021/02/11/Osvitni_programy_final_web_LNUVMB.pdf). До періодичного перегляду та оновлення змісту ОП долучаються викладачі кафедри, здобувачі вищої освіти, роботодавці та випускники. Під час перегляду ОП, за побажаннями роботодавців, було внесено таку компоненту як «Збереження та відтворення біорізноманіття», а також збільшено практичну підготовку здобувачів з чотирьох кредитів до шести

(<https://lvet.edu.ua/images/step/2021/09/13/2/2020/p5.pdf>), за побажанням студентів. Під час інтерв'ювання здобувачів освіти, НПП і роботодавців ЕГ отримала інформацію про те, що пропозиції та рекомендації здобувачів розглядаються і враховуються в ОП. Проекти освітніх програм зі змінами оприлюднюються на офіційному сайті університету для громадського обговорення, після чого проходять доопрацювання з урахуванням отриманих пропозицій, зауважень та рекомендацій (https://lvet.edu.ua/images/doc/navchalna_robota/osvitniProgramu/2021/proyekt/OP_ecologi_magistr_proekt.pdf).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Під час спілкування із представниками студентського самоврядування з'ясований та підтверджений факт їх присутності під час рад, на яких відбуваються обговорення та затвердження ОП. Студенти мають можливість надавати пропозиції та зауваження щодо змісту програм навчальних дисциплін та змісту ОП в усній чи письмовій формі гаранту ОП або завідувачу кафедри. Викладачі та студенти підтвердили врахування результату анкетувань при застосуванні методів навчання та викладання шляхом розширення та доповнення переліку вибіркового дисциплін, зміни обсягу певних тем, вибору місць проходження практик. У ході інтерв'ю здобувачі освіти та представники студентського самоврядування підтвердили факт проведення анкетувань, а також їх залучення до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості шляхом участі в засіданнях кафедри, участі в опитуваннях щодо змісту і структури ОП, актуальності і змісту освітніх компонентів тощо.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Всі роботодавці зазначили, що безпосередньо в тій чи іншій мірі беруть участь у оновленні та перегляді ОП, надаючи свої зовнішні рецензії (особливо після проходження практик студентами ОП). Наведена інформація підтверджена під час спілкування з роботодавцями, а також аналізу протоколів засідань випускової кафедри (<https://lvet.edu.ua/images/step/2021/09/13/2/2020/p5.pdf>, <https://lvet.edu.ua/images/step/2021/09/13/2/2020/p3.pdf>). Також на запит кафедри вони надають рецензії та пропозиції щодо покращення ОП. Співпраця з роботодавцями має постійний і довготривалий характер. На думку роботодавців, запропонована ОП забезпечує сучасну та якісну підготовку екологів. Проте зазначено, що існує необхідність підвищення якості практичної підготовки фахівців, рівня володіння екологічним та природоохоронним законодавством, а також іноземними мовами.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

У ЛНУВМБ імені С. З. Гжицького здійснюється моніторинг працевлаштування випускників шляхом аналізу інформації, наданої випусковими кафедрами, а також новоствореної Асоціації випускників, яка почала своє існування під час карантину та ще не зафіксована документально. Цінними є пропозиції працевлаштованих випускників щодо покращення якості ОП та практичної підготовки екологів. Інформація про кар'єрний шлях випускників отримується із соціальних мереж, а також на зустрічах випускників. Також у ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького створено підрозділ навчальної і виробничої практик та сприяння працевлаштуванню випускників (<https://lvet.edu.ua/index.php/vipuskniku/pratsevlashtuvannia-2/kontakty.html>)

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Під час зустрічей було підтверджено факт, що недоліків в реалізації даної ОП не виявлено

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти відсутні, оскільки акредитація первинна. Під час роботи ЕГ пересвідчилася, що гарант ОП, НПП та керівництво відповідних структурних підрозділів планують врахувати висловлені рекомендації під час чергового оновлення ОП.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

В академічній спільноті університету сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку ОП та освітньої діяльності. Це підтверджується відкритим звітуванням всіх учасників освітнього процесу (студенти, викладачі, роботодавці, адміністрація) щодо власних академічних та наукових досягнень, прозорим розподілом ресурсів між учасниками системи вищої освіти згідно з результатами оцінювання їх досягнень за критеріями. Академічний та адміністративний персонал, роботодавці, здобувачі вищої освіти й органи студентського самоврядування підтвердили свою участь у формуванні заходів щодо удосконалення якості освіти за даною ОП, а саме обговорення на рівні факультету чи кафедри. Університет сприяє популяризації серед НПП і здобувачів напрямів забезпечення якості освіти, наукових досліджень. Механізм такої участі на даній ОП реалізується через опитування. Спількування зі стейкхолдерами показало, що члени академічної спільноти (студенти, НПП, адміністрація, допоміжний персонал) сприймають політику та процедури забезпечення якості, готові долучатися до удосконалення внутрішньої системи забезпечення якості. За виконання вимог внутрішньої системи забезпечення якості освіти відповідають ректор, перший проректор, відділ забезпечення якості освіти та акредитації.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

ЛНУВМБ імені С. З. Гжицького дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП. В академічній спільноті ЗВО сформовано культуру якості, що сприяє розвитку ОП та освітньої діяльності за цією програмою.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Для ефективного врахування інформації щодо пропозицій та зауважень, що надходять на ОП, рекомендується запровадити практику їх систематизації та подальшого інформування стейкхолдерів про результати врахування наданих ними зауважень та пропозицій у ОП. Розширити залучення професіоналів-практиків та екологів, які працюють на промислових підприємствах, а також у сфері екологічного контролю та природоохоронного законодавства. Практикувати залучення випускників до процедури покращення якості екологічної освіти в університеті, зокрема шляхом викладання, проведення профорієнтаційних зустрічей з абітурієнтами, а також студентами, задля підвищення рівня їх мотивації та визначення перспектив подальшого працевлаштування та продовжити залучення до Ярмарку кар'єри. ЕГ рекомендує запровадити практики проведення тренінгів, семінарів, круглих столів для учасників освітнього процесу з роз'яснення основних принципів академічної доброчесності, а також особливостей функціонування в університеті системи управління якістю вищої освіти.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Зважаючи на позитивні сторони та несуттєві недоліки, які можна усунути шляхом тісної співпраці стейкхолдерів та регулярним анкетуванням здобувачів ВО. Урахування рекомендацій, наданих ЕГ, дозволить удосконалити зворотній зв'язок в системі "внутрішній - зовнішній моніторинг якості". Загалом констатовано відповідність рівню "В" за даним критерієм.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу, є чіткими, прозорими та доступними на сайті ЛНУВМБ імені С. З. Гжицького у вигляді відповідних нормативно-правових актів, положень

тощо. Це, зокрема: Статут університету (<https://lvet.edu.ua/images/doc/templates/Universitet/NormativniDocument/statut2017.pdf>), Тимчасове положення про організацію освітнього процесу (https://lvet.edu.ua/images/doc/NormativniDocumentu/Nove_Polozennya_2015_final.pdf), Правила внутрішнього трудового та навчального розпорядку (https://lvet.edu.ua/images/doc/Viddil_kadriv/Pravyla_vnutrishnoho_trudovoho_ta_navchalnoho_rozporядku.pdf), Колективний договір ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького (<https://lvet.edu.ua/images/step/2019/2/07/kolektyvnyu%20dogovir.pdf>) Всі документи оприлюднені на сайті університету. Здобувачі одразу після зарахування на перший курс інформуються про доступ до нормативної бази університету. Під час онлайн експертизи було підтверджено, що усі учасники освітнього процесу ознайомлені з даними документами, знають свої права та обов'язки і розуміють, де можуть знайти потрібну інформацію у разі необхідності.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

ЕГ не відомо коли був опублікований на сайті проект ОП 2020 р. з метою громадського обговорення та отримання відповідних пропозицій. Проте на момент проходження акредитації посилання дійсне, а стейкхолдери підтвердили, що мають змогу долучатись до обговорення (https://lvet.edu.ua/images/doc/navchalna_robota/osvitniProgramu/2021/proyekt/OP_ecologi_magistr_proekt.pdf)

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Під час зустрічі зі стейкхолдерами було виявлено, що вони обізнані про зміст, цілі та задачі, що притаманні окремим освітнім компонентам ОП (https://lvet.edu.ua/images/doc/navchalna_robota/osvitniProgramu/2021/proyekt/OP_ecologi_magistr_proekt.pdf). ОП за 2020 рік містить достатній обсяг інформації, необхідний для інформування стейкхолдерів щодо мети, цілей ОП, її загальну характеристику, перелік компетентностей випускника, програмні результати навчання, форми атестації здобувачів вищої освіти, структурно-логічну схему ОП. Також у відкритому доступі є робочі програми нормативних навчальних дисциплін (<https://lvet.edu.ua/index.php/grndekolog.html>) Обсяг інформації щодо ОП, висвітлений на сайті ЗВО, є достатнім для інформування зацікавлених сторін та суспільства, оприлюднена інформація є точною та достовірною.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

У ЗВО визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Вони є доступними, їх послідовно дотримуються під час реалізації ОП. Прозорість і публічність діяльності ЗВО є достатньою для формування необхідного рівня довіри всіх стейкхолдерів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Для забезпечення відкритого обговорення з усіма зацікавленими сторонами рекомендується забезпечувати своєчасне оприлюднення проекту оновленої освітньої програми. Рекомендується забезпечити своєчасне оновлення документів, контроль чинності нормативно-правових документів, а також коректність посилань на них. З метою забезпечення можливості потенційних вступників зробити виважений вибір щодо вступу на програму, а роботодавців – щодо цілей та змісту підготовки здобувачів за цією програмою, рекомендуємо активніше залучати роботодавців до перегляду ОП і своєчасно оприлюднювати як саму програму, навчальні плани, так і описи та робочі програми усіх освітніх компонентів, включених до неї.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Права і обов'язки усіх учасників освітнього процесу є чіткими, зрозумілими, висвітлені у відповідних документах, що є у вільному доступі. У разі врахування рекомендацій ЕГ щодо забезпечення можливості потенційних вступників зробити виважений вибір щодо вступу на програму, а роботодавців – щодо цілей та змісту підготовки здобувачів за цією програмою, активніше залучати усіх стейкхолдерів до перегляду ОП і своєчасно оприлюднювати проект ОП, навчальні плани, силабуси та робочі програми усіх ОК, включених до ОП, зазначені недоліки не є суттєвими та не впливають на загальну відповідність даного критерію за рівнем "В".

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

На майбутнє університету бажано краще підготуватися до проведення дистанційної акредитації, «виїзного» засідання експертної групи в частині технічного забезпечення проведення зустрічей. Г

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна добросесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	11.03.2021-1.pdf	TfqfhfDsFqqx8dkfPR74Jw1TfOyVbJo6kiVA5xw3BD4 =

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Коцюба Ірина Григорівна

Члени експертної групи

Чемерис Інґріда Альґімантівна

Мандебура Анастасія Юріївна